

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu
KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:	SUBKULTURY PRZESTĘPCZE				
2. Kod przedmiotu:	05.6				
3. Okres ważności karty:	Ważna od roku akademickiego 2021/2022				
4. Poziom kształcenia:	studia pierwszego stopnia				
5. Forma studiów:	studia stacjonarne/niestacjonarne				
6. Kierunek studiów:	Pedagogika				
7. Profil kształcenia:	praktyczny				
8. Specjalność/moduł specjalnościowy:	pedagogika resocjalizacyjna				
9. Semestr:	V				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych				
11. Prowadzący przedmiot:	dr Monika Urbanek				
12. Grupa przedmiotów:	z zakresu wybranej specjalności pedagogika resocjalizacyjna				
13. Status przedmiotu:	obowiązkowy				
14. Język prowadzenia zajęć:	polski				
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
Student dysponuje zakresem pojęciowym z podstaw pedagogicznych, psychologicznych, filozoficznych, socjologicznych etyczno-aksjologicznych, a także z obszaru anomii. Dzięki tej wiedzy, możliwe jest interdyscyplinarne potraktowanie zjawisk generowanych przez osoby zaangażowane w subkultury o charakterze antagonistyczno-destruktywnym a szczególności przestępczym. Szczególnie pomocne w realizacji przedmiotu są metodyka pracy resocjalizacyjnej i pedagogika resocjalizacyjna, wskazujące na symptomy niedostosowania społecznego i bariery resocjalizacji, wynikające z rozległego podłoża subkulturowego.					
16. Cel przedmiotu:					
Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z wieloaspektowym ujęciem funkcjonujących i stale ewoluujących subkultur, których zwolennicy negują lub podważają utrwalone powszechnie wzory kulturowe. Chodzi również o racjonalny osąd występujących w Polsce i Europie subkultur i ich zróżnicowanie pod względem zagrożenia społecznego, poziomu agresji, zakresu przestępczości i dewiacji. Szczególnie ważnym celem jest orientacja w rozpoznawaniu symptomów poszczególnych subkultur, zakresu ich działalności i sposobach osłabiania ich dynamiki oraz destruktywnej aktywności.					
17. Efekty uczenia się:					
Ozn.	Opis efektu uczenia się	Metody realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzania efektów uczenia się	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
W1	Zna podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki, socjologii, aksjologii korelujące z anomią i zjawiskami subkultur o charakterze przestępczym	Wykład interaktywny, dyskusja, analiza literatury	analiza wypowiedzi, dyskusja	Wykład	K_W03, K_W04, K_W07, K_W08
W2	Dysponuje elementarną wiedzą na temat istoty subkultur przestępczych, struktur nieformalnych, „drugiego życia”, grup antagonistyczno-destruktywnych i ich uwarunkowań. Ma podstawową wiedzę anatomiczną i społeczną wskazującą na endogenne i egzogenne czynniki etiologiczne subkultur przestępczych	Wykład interaktywny, dyskusja, prezentacje multimedialne,	relacje z zaleconej literatury, prezentacje	Wykład ilustrowany	K_W10, K_W15, K_W16

U1	Analizuje i samodzielnie wskazuje na determinanty, desocjalizacji oraz funkcjonowania subkultur przestępczych, potrafi diagnozować zmiany zachodzące w wychowanku i dokonywać oceny postępów resocjalizacyjnych	wykład -analiza, dyskusja	recenzje nowości wydawniczych, analiza wypowiedzi w dyskusji	Wykład	K_U 6, K_U08, K_U09, K_U10 K_U11
K3	Orientuje się w zakresie odpowiedzialności i granic własnych kompetencji i ma świadomość niebezpieczeństw płynących z ich przekroczenia. Ma przekonanie o wadze profesjonalnego postępowania i przestrzegania zasad etyki zawodowej	dyskusja, wykład	analiza wypowiedzi, dyskusja	Wykład	K_K01
18. Formy i wymiar zajęć:		Stacjonarne		Niestacjonarne	
		Wykład: 15		Wykład: 9	
19. Treści kształcenia:					
Szczegółowy program zajęć					
L p.	Tematyka zajęć - ćwiczenia	Liczba godzin			
		ST	NST		
1.	Wprowadzenie. Pojęcie subkultury.	2	1		
2.	Teorie podkultur. Subkultury, jako symptom kontestacji społecznej.	2	1		
3.	Charakterystyka wybranych subkultur młodzieżowych, antagonistyczno-destruktywnych i przestępczych: hooligans, sataniści, blockersi, dresiarze, skinheadzi, neofaszyści, punki, szalikowcy-pseudokibice itp.	4	2		
4.	Przyczyny kształtowania się podkultury przestępczej.	2	1		
5.	Podkultura więzienna – cechy, podział, zasady	2	1		
6.	Sposoby nieformalnej komunikacji w podkulturze przestępczej, gwara więzienna, symbolika tatuaży,	2	2		
8.	Sposoby minimalizowania agresywnych i przestępczych zachowań członków subkultur	1	1		
łączna liczba godzin - wykład		15	9		
20. Egzamin:		nie			
21. Literatura podstawowa:					
1. Kamiński M. (2006) Gry więzienne. Tragikomiczny świat polskiego więzienia. Warszawa: Wyd. Oficyna Naukowa. 1. 2. Przybyliński S. (2005) Podkultura więzienna – wielowymiarowość rzeczywistości penitencjarnej. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 3. Sołtysiak T. (1995) Uwarunkowania środowiskowe i determinanty subiektywne uczestnictwa nieletnich w podkulturach. Bydgoszcz: Wyd. WSP. 4. Szaszkiewicz M. (1997) Tajemnice grypsarki. Obraz podkultury więziennej. Słownik gwary więziennej. Kraków: Wyd. Instytutu Ekspertyz Sądowych 5. Szecówka A. (2005) Przestępcza podkultura. W: T. Pilch (red.) Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku, t. IV, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”. Szecówka A. (1999) Wybrane przykłady przeciwdziałania podkulturze przestępczej w zakładach dla nieletnich. „Przegląd Więziennictwa Polskiego” nr 22-23.					
22. Literatura uzupełniająca:					
1. Ciosek M. (2001) Psychologia sądowa i penitencjarna. Warszawa: WydawnictwaPrawnicze PWN. Drugie życie (2002) Rozmowa z Pawłem Moczydłowskim „Forum Penitencjarne” 7. 2. Jedlewski S. (1962) Nieletni w zakładach poprawczych. Warszawa: Wyd. PWN.					

3. **Juras R.** (1983) Podkultura więzienna w zakładach dla nieletnich – mity i rzeczywistość. „Kwartalnik Pedagogiczny”
4. **Kawula S.** Współczesne podkultury młodzieżowe: kontestacja czy przestępczość? W: B. Urban (red.) Dewiacje wśród młodzieży. Uwarunkowania i profilaktyka. Kraków: Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego.
5. **Kędziński W.** (2002) Magia językowa oraz tabuistyczne normy gwary więziennej. „Przegląd Więziennictwa Polskiego” 34-35.
6. **Kozieł J.** (1998) Zorganizowana przestępczość a podkultura więzienna na przykładzie. Aresztu Śledczego w Łodzi. W: J. Szałański (red.) Wina – Kara – Nadzieja – Przemiana. Łódź – Warszawa – Kalisz: Wyd. Uniwersytet Łódzki, CZSW, COSSW.
7. **Moczyłowski P.** (2002) Drugie życie więzienia. Warszawa: Wyd. Prawnicze.
8. **Podkultura więzienna** w aresztach śledczych i zakładach karnych. (1994) Warszawa: Wyd. CZZK Ministerstwa Sprawiedliwości.
9. **Rejman J.** (1998) Podkultura więzienna i jej istota. W: F. Kozaczuk (red.) Wybrane zagadnienia profilaktyki i resocjalizacji dzieci i młodzieży. Rzeszów: Wyd. CDP.
10. **Rode D.** (1991) Podkultura więzienna w zakładzie karnym dla kobiet. „Problemy Praworządności” 1-2.
- Stępnia K.** (1993) Słownik tajemnych gwar przestępczych. Londyn: Wyd. Puls.

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się:

Lp.	Forma zajęć	STACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta	NIESTACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1	wykład	15/5	-/-
2	ćwiczenia	-/-	-/-
3	warsztaty	-/-	-/-
4	praktyki zawodowe	-/-	-/-
5	seminarium	-/-	-/-
6	inne projekt	-/5	-/-
Suma godzin		15/10	-/-

24. Suma wszystkich godzin:	ST	NST	25. Liczba punktów ECTS:	1	
	25				
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	ST	NST	27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta	ST	NST
	0,6			0,4	

28. Kryteria oceny:

Efekt uczenia się	Ocena	Opis wymagań
W	bdb	Student posiada bardzo obszerną wiedzę dotyczącą zjawisk związanych z powstawaniem i funkcjonowaniem subkultur młodzieżowych i przestępczych precyzyjnie omawia przejawy i skutki działalności subkultur przestępczych
	db+	Student posiada obszerną wiedzę dotyczącą zjawisk związanych z powstawaniem i funkcjonowaniem subkultur młodzieżowych i przestępczych, precyzyjnie omawia przejawy i skutki działalności subkultur przestępczych
	db	Student posiada uporządkowaną wiedzę dotyczącą zjawisk związanych z powstawaniem i funkcjonowaniem subkultur młodzieżowych i przestępczych, szczegółowo omawia przejawy i skutki działalności subkultur przestępczych
	dst +	Student posiada podstawową wiedzę dotyczącą zjawisk związanych z powstawaniem i funkcjonowaniem subkultur młodzieżowych i przestępczych, wskazuje najważniejsze przejawy i skutki działalności subkultur przestępczych

	dst	Student posiada podstawową wiedzę z licznymi brakami dotyczącą zjawisk związanych z powstawaniem i funkcjonowaniem subkultur młodzieżowych i przestępczych, wskazuje najważniejsze przejawy i skutki działalności subkultur przestępczych
U	bdb	Student bezbłędnie potrafi na podstawie zewnętrznych symptomów: symboliki tatuaży, języka subkultury, nieformalnych struktur społecznych i norm zachowania wyczerpująco rozpoznać skalę nasilenia działalności subkultur przestępczych i wskazać na sposoby ich minimalizowania
	db+	Student potrafi na podstawie zewnętrznych symptomów: symboliki tatuaży, języka subkultury, nieformalnych struktur społecznych i norm zachowania optymalnie rozpoznać skalę nasilenia działalności subkultur przestępczych i wskazać kilka sposobów ich minimalizowania
	db	Student potrafi na podstawie zewnętrznych symptomów: symboliki tatuaży, języka subkultury, nieformalnych struktur społecznych i norm zachowania prawidłowo rozpoznać skalę nasilenia działalności subkultur przestępczych i wskazać sposób ich minimalizowania
	dst +	Student potrafi na podstawie zewnętrznych symptomów: symboliki tatuaży, języka subkultury, nieformalnych struktur społecznych i norm zachowania dostatecznie rozpoznać skalę nasilenia działalności subkultur przestępczych i wskazać sposób ich minimalizowania
	dst	Student potrafi na podstawie zewnętrznych symptomów: symboliki tatuaży, języka subkultury, nieformalnych struktur społecznych i norm zachowania minimalnie rozpoznać skalę nasilenia działalności subkultur przestępczych i wskazać sposób ich minimalizowania
KS	O	Student orientuje się w zakresie negatywnych skutków społecznych generowanych przez funkcjonujące subkultury przestępcze – przy równoczesnej indyferentnej, nieetycznej postawie niektórych pracowników zawodowo zajmujących się penitencjarystką, resocjalizacją i profilaktyką społeczną. Dlatego kreowanie przez studenta własnej aktywnej naukowo-racjonalnej postawy wobec subkultur przestępczych jest niezbędne, optymalne i skuteczne dla osłabiania dynamiki zjawisk subkulturowych
	no	Student nie orientuje się w zakresie negatywnych skutków społecznych generowanych przez funkcjonujące subkultury przestępcze - i nie wykazuje zainteresowania eliminowaniem destruktywnych zjawisk stanowiących barierę na drodze do osiągania celów resocjalizacyjnych - przemian w sferze struktur osobowości i zachowań wychowanków